

ЧАСОНИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Передплата
10 ар.

І на Буковині торгують ся.

Політична ситуація в Австрії виробила ся така, що гр. Бадені мусів до парламентарної правниці удати ся о поміч і вислухати еї жаданя. Ті жаданя були для гр. Баденіого в дечім за далеко ідучі і тому розпочали ся торги, — цілком як на звичайнім ярмарку, лише що то був політичний ярмарок.

Коли вільно високим політикам торгувати ся, чому-ж би не мали й буковинські політики брати собі з того приклад? Ну, і торгують ся, але якоесь так незручно, що аж сьмішно. А вже найцікавіший є початок і нагода, з якої розпочали ся ті торги.

Німецькі націоналі піддержували в парламенті все чималі симпатії буковинських Волохів для їх семигородських братів, бо то давало їм все приемну нагоду, накидати ся на правительство. Коли-ж тепер Німці стали в острій опозиції до правительства, закидуючи ему славянофільські (!) тенденції, думали німецькі націоналі, що Волохи — котрі-ж певно що не будуть піддержувати стремління для ославянщення Австрії, а спеціально Буковини — стануть з вдячності по стороні Німців. Гірко розчаровали ся они, бо у волохських політиків стало максимою: аби осягнути як найбільші користи, можна покинути й своїх приятелів. І сю „моральну“ засаду назвала Ostdeutsche Rundschau перфідною, лайдакою.

Сі слова підхопила ліберальна черновецька газета Buk. Nachrichten, котра по своїм — вправді малим — силам бере ся боронити „загрожене Deutschthum.“ І тому нічого дивного, коли Nachrichten спочатку накликували буковинських волохських послів, аби они перейшли в опозицію против „славянофільського“ правительства гр. Баденіого. Але хитрі Волохи втали ще одну штуку, на котру ми вже раз вказали. А іменно румунізаторска Concordia постарала ся, що в Rumänischer Lloyd поміщено статю, в котрій вичислені жаданя Волохів і грозить ся на випадок їх відкинення опозицією.

Чи ся штука вдала ся, ми сумніваємо ся. Однак не знаючи нічого певного, які жаданя поставив заступник Волохів, пос. др. Попович, до правительства, ми не можемо про се нічого близшого подати. Але здає ся, що Волохи вдоволені з обіцянок гр. Баденіого, бо рішили іти з правительством. Коли так, то чого було горіжити ся в Rum. Lloyd-і? Чого було ставити не можливі жаданя, на які жадне правительство, а не то австрійське, конституційне, не може згодити ся? Правда, „купити не купити, а торгувати можна“ сказали собі Волохи, але чи допускають ся такого „морального“ маневру політики, котрі хотять, щоби з ними числити ся під всякими услівями, — се инше питанє.

Отже рішуче заявленє волохських послів — враз з Волянєм є їх шість — обурило черновецьких лібералів, котрі тепер накидують ся на все, що не є ультра-німецьким. Вийшла з того полеміка між

„Nachrichten“ а „Patria“, органом буковинських Волохів. Відповідь лібералів в недільнім числі свого органу дуже цікава. Більше-менше так пише: „Чого-ж ви, волохські послі, даєте ся заманювати Баденіому, коли він хоче ославянщити Австрію? Кажете, що Німці потребують Волохів лише на то, аби панували над всіми. Нехай і так, то чи вам Волохам приемнійше панованє Поляків, як Німців?! Таже Поляки тепер добирають ся до Шлеска, а потім прийде черга на Буковину. Услівя до того вже є. По містах ширить ся польський елемент, в більшій посілости становлять Поляки силу. „Разом з піддержуваними Баденієм рускими народовцями могли би Поляки без великих труднощій довести до того, що Буковину прилучили би до Галичини.“ І в тім тоні пишуть Nachrichten далі, а кінчать досить наївно: „Покиньте се, волохські послі, пристаньте до нас, а осягнете для свого народу більше, як від ваших теперішніх союзників, котрі є лише фальшивими приятелями! Союз з Німцями подає справді сьвітлу політичну перспективу. Коли впаде Бадені, а він мусить впасти, як в публичнім житю Австрії не втратив розсудок цілковито свій вплив, то будуче міністерство ледви чи буде мати чисто німецький характер, але не зможе мати й славяньського характеру, коли має устояти ся. Sapienti sat!“

Не знаємо, чи Nachrichten подумали над тим, що годі такі слова брати на серію, бо вже наперед обіцувати Волохам міністерські портфелі, де они тепер самим Німцям — до того ще не буковинським —

Два товариші.

Оповіданє

Романа Висовського.

(Конець.)

Між тим товариш Володимира працював над освітою своїх учеників та своїм. Він почував несправедливість своїх учителів, що мовляв „вкрали ему оден рік“, проте нехтував шкільну науку а віддавав ся лиш приватній лектурі. Мимо того належав він сего року до перших в класі, наука йшла ему надсподівано добре. Позаяк школа, як він казав, робить талановитих навіть хлопців лиш автоматами, проте намагав ся поза лекціями шкільними поповнити образованє своїх товаришів, особливо своїх учеників. Спонукував їх цізнавати о скільки мога не тільки свою рідну літературу, але й чужу, давав їм читати книжки, які лиш були під рукою, як пр. прагського Кобзаря, твори Федьковича, Мирного й Білика, Нечуя, Фрашка, Драгоманова, Віктора Гіго, Золя, Ібзена, Сенсера і т. д. Він бажав ще торік устроїти публично в гімназії вечерниці в честь Т. Шевченка, але се ему не вдало ся, устроєно їх отже тепер підчає „всіх сьвятих“ на его квартирі. Спрошено лише „своїх“. Ветунне слово мав Ізидор, відтак слідували сьніви та декламації. Володимир грав на цитрі, за-

кінчив же-ж промовою оден із найлучших товаришів Ізидорових, згаданий вище Михайло. В часі своєї промови, в одушевленю, сказав Ізидор: „Імя Шевченка для нас нині сьвяте, его поезія одинокою нашою книгою завіту, одинокою заповідню...“ Коли дізнались о сім товариші „твердоки“, зняли страшений крик, що се агетизм. Невдовзі знало все місто і окрестність, що Ізидор „казав присягати на бюст Шевченка як на евангеліє.“ — Українофільство і соціялізм завітати до нашого города! — передавали з тривогою з уст до уст всі „настоящі патріоти.“ Іначе розумів сю справу отець „твердоглавий“ катехит гімназії, також оден з „самих лучших патріотів“ — він назвав се ересію.

Головними аранжерами вечерниць вважали Володимира та Ізидора, тож у них заряджено трусеницю. Обережні товариші все заховали, декільки лиш книжок, невинних вироцім, остало на полиці Володимира. Були се три томи „Бібліотеки Онискевича“, два річники „Правди“ та оден примірник письма сьвятого, нового завіту, в українським переводі. Сі останні книжки були для о. катехита наглядним доказом ереси, проте загрозив обом товаришам вигнанєм із школи. Ізидор хотів помогти товаришеви, що ось-ось мав покінчити гімназію. Проте приймив усю вину на себе. Він сказав, що книжки его власностию, що товаришів поспрошував до себе на день, в котрім відбулись сі ніби-вечерниці, не кажучи їм ні слова про ціль сходін і т. и. Скінчилось на тім, що всі учасники вечерниць ді-

стали строгу догану, двох по 8 а Ізидор 16 годин карцеру — крім того загрожено ему, що найменша провиня потягне за собою вигнанє. О. катехит толкував, що се за ересь. Відсидажуючи кару, не знав Ізидор, чи ті 16 годин суть найвищою мірою, що мають всіх еретиків понавертати на праву дорогу, чи мають навчити всю молодіж думати після твердого шаблону о. катехита... А все-ж тагі — розумував він — тенденції, пронаговані катехитом, мусять мати дуже хиткі основи, коли одиноким доказом для підтриманя їх єсть карцер або вигнанє. Про ересь Ізидорову звістив катехит батька — а сей відказав синові всякої підмоги.

Однак се не зломил Ізидора, що витревало зносив всякі удари. Він міг ще яко-тако удержатись з лекцій, вироцім товариш его ділив з ним хліб-сіль. Але на него мало власти нове лихо. Катехитови донесли его любимці „твердоки“, що Ізидор позичає всім товаришам а особливо своїм ученикам, неморальні книжки. Заряджено загальну трусеницю. Між иншими попали в руки катехита; прагекій „Кобзар“, „В поті чола“, „Сьвіт“, „Сибір“ — Беґамі „З минушини“, Сенсера „Соціологія“ і „О вихованю“... Знов мав нагоду отець „твердоглавий“ виступити на конференції учителів з величезним актом обжалованя проти Ізидора. Довго розводив ся про „лотровства того зпосоаного юноши“, упрекав учителів, що передше вже не вводи́ли его волі та не виключили Ізидора, остерегав Европу перед пошестію українофільського

виховують ся з рук, се що найменше наївне, таке наївне, що навіть волоскі посли сему не повірять.

Для Русинів ті торги між буковинськими лібералами а Волохами тим цікаві, що ліберальні Німці, а навіть жидки в Вук. Rundschau пуджають Волохів рускими народовцями, бо, мовлять, ті народовці звязали ся з Поляками, аби прилучити Буковину до Галичини. Ми би тим жидкам не дивували ся, що не розуміють ся на перци, — се-ж вже їх річ і нам про се було би байдуже; але чому ті питомі буковинські герої не можуть зрозуміти причин, що як раз рускі народовці мусять всіми силами боронити ся від такої анексії Буковини, се нам не ясне. Уже в буковинським соїмі закидували волоскі посли се нашим руским послам і удостоїли ся належитої, основної відправи, так що затихли з тим глухим „аргументом.“ Потім ще Вук. Post якийсь час воювала тим дешевим, але вже щербатим оружєм, бо надіяла ся з того чимало ефекту — лише на дармо. В двох попередних роках ми в цілій серії статей пояснили докладно, навіть подрібно становище буковинських Русинів і мали повне право надіятися, що розумні люди нас зрозуміють. Але ми помилили ся були в адресі; хто засліплений і впертий, тому не порадиш і не переконаеш его. Жидкам не хоче ся вірити, що ми зовсім не маємо причини тужити за прилученем Буковини до Галичини; що буковинські Русини чують ся щасливими, не потребуючи хоч зі сторони галицьких Поляків бояти ся жадних репресалій; що бук. Русинам приходить ся тепер з тяжким серцем жаліти над своїми нещасливими братами, котрих доля справді незавидна. Кому не потрапили наші торічні статі розяснити розум, з тим ми не маємо чого дальше розмовляти.

Коли жидівська Rundschau все ще перемелює тобі допотопний аргумент, то певно має в тім свою спекуляцію на „дзвінку“ симпатію Волохів і ми тій жидівській моралі не дивуємо ся. Але що й Вук.

Nachrichten, котрих менери в соїмі ішли й ще йдуть рука в руку з нашими рускими послами, котрі отже переконані о цілковитій безпідставности такого закиду, — що й та газета в приступі розярена хопила ся того застарілого оружя, се можемо собі витолкувати хіба засадою: hilf, was helfen kann.

V. Конгрес польської соціальної демокрації.

На днях 5, 6, 7, і 8. вересня відбув ся у Львові пятий з'їзд делегатів соціальних демократів з Галичини, Шлеска і Буковини. В святочно пристроєнім домі робітничім повитав першого дня з'їзду зібраних звісний агітатор і перепавший кандидат з послідної виборчої кампанії, тов. Гудец, зазначаючи, що соціальна демократія стане політичною партією першорядного значіння в краю, спосібною до борби з всіми противностями.

По виборі президії приступлено до вибору комісії, причім виявила ся деяка суперечність в поглядах „товаришів.“ Остаточно вибрано до комісії для організації партійної: д-ра Діаманда, Марка, Дашинського, Кульмана, д-ра Лібермана і Ясоцького. До комісії для агітації серед селян: Баланду, Клеменевича, Шіфлера, Вітвіка, Козакевича, Обірка, Качановського і Скібіцького. В дискусії промовляв між іншими Русин Ганкевич, щоби піднести тревало звязь рускої радикальної партії з соціальною демократією. Над вибором третьої комісії для національної справи, а властиво над квестиєю, чи така комісія має взагалі повстати, розвинула ся на з'їзді оживлена принципіальна розправа. Характеристична річ, що за сею комісією заявили ся делегати із східної часті краю, значить, живучі в суміш з руским населенем, підчас коли західні делегати з Дашинським на чолі уважали таку справу за безпредметову. І так делегат Гекер противить ся виводженю на порядок денний квестиї національної, бо вичерпав її вже віденський конгрес, то-ж галицька соціальна демократія яко галузь австрійської мусить держатись програми і ухвал загального австрійського конгресу. Станіславський делегат Дзвонковський радить, зазначити ясно і виразно своє становище супроти національного питання, щоби відверти напасти буржуазній прасі за брак патріотизму і зазначити супроти рускої радикальної партії, що змагаючи до незалежної соціалістичної Польщі

узнають вповни змаганя її до незалежної соціалістичної Руси-України. Цілком противної думки був пос. Дашинський, котрий заявив по prostu, що шкода марнувати дорогого часу на такі квестиї. „Ми не потребуємо — говорив він — демонструвати нашого патріотизму для тих, що виправляють нещиро політичні галабурди перед поліцією. Могучість наша росте, а коли наших противників завинемо шапками, будемо шутити з їх патріотизму.“ Пос. Козакевич мимо іронічних заміток і поблажливого киваня головою „товариша“ Дашинського обставив за обговоренем питання національного. Остаточно при голосованю 20 делегатів пішло за внесенем станіславським а 47 стануло за Дашинським. По повитаню з'їзду тов. Новаковским іменем рускої радикальної партії і прочитаню кількох писем і телеграмів замкнено перше засідане конгресу.

Другого дня з'їзду прийшли на денний порядок справоздання центральных комітетів.

Із справоздання референта комітету для західної Галичини, тов. Чакого, довідуємо ся, що за 2 послідні роки урядили соціалісти політичних народних зборів 204; заборонених було 23. Фахових зборів відбуло ся 134, а крім сего близько 600 довірочних зборів за записками. Виборчих зібрань відбуло ся в західній Галичині 303. З того припадає на краківський округ 183, вадовицький 32, тарнівський 45, сандецький 37, ряшівський 9. Через цілий виборчий час виходила в Кракові особна Gazeta wyborcza. Летучих писем і відозв роздано 200.000. Фонд виборчий представляє ся так.

Дохід 3836.89 зр. розхід 3843.73 зр. Дефіцит отже виносить 6.84 зр. В Кракові виходить тижневик „Narząd“ (наклад 2000 прим.), двотижневик для селян „Prawo ludu“ (1500 прим.) фаховий двотижневик „Kurjer kolejowy“ (1309 прим.) і науковий місячник „Krytyka“ (600 прим.)

Пос. Шіфлер яко референт з східної Галичини зазначив, що в протгю 2 літ заложено 23 товариств, членів е 9242, зборів устроєно 2689, на котрих брало участь 422.740 товаришів; на зібранях чужих, противних сторонництв промовлявано 349 разів — а референти звиділи 432 місцевостий на провінції. Головною задачею е здобуте робітничих кас хорих, що й стало ся у Львові і в Перемишлі. Процес в послідних 2 літах було 221; товаришів засуджено на 192 літ вязниць; газета „Robotnik“ 19 разів конфіскована — числить 1300 предплатників, а жидівський соціалістичний орган має їх 1200. На послідні вибори видали 3½ тисяча гульденів.

З справоздання тов. Тадея Реґера з Цешина довідуємо ся, що партійне жите почало ся на Шлеску що йно перед 2 роками і то головно

анархізму і заявив бажане виключити Ізидора із всіх державних інституцій Австрії. Не всі учителі були сеї гадки, що катихит руский, (се була польська гімназія) отже стало на тім, що виключено нашого проступника тільки з одної гімназії та заборонено всім ученикам з ним сходити ся. Мимо того він мешкав з Володимиром, хоч всі лекції втратив. Невдовзі роздобув собі якусь писарку за 10 зр. в місяць, бажавши так учитись приватно. Боров ся з нуждою як міг, сьміючись пераз сам над собою, шуткував собі з недолі, доки она собі з него не зашуткувала. Надійшов студень, потиснув мороз. Ізидор не мав теплої одежини, діраві чоботи перемакали, так, що пераз добре перемерз. Дістав запалене легких, котре майже переходив, намагав ся побідити недугу, але се була тільки хвилива побіда. Хоч ходив, западав чим раз більше на груди, пловав кровію, на лиці страшенно знарнів, змінив ся.

Надійшло латинське різдво, Владко вибрав ся на дорогу до Петеркової, щоби побачитись зі своєю Марією. Він мав їхати залізницею до Станіславова а звідси ще кілька миль кінями. Бачучи чим раз марніюче лице товариша, намагав ся він ще перед від'їздом завести Ізидора до лікаря, але сей рішучо тому спротивив ся. Глузуючи з недуги, бажав товаришови щастя, казав, що на его весілю доволі нагуляє ся, а тоді то й подукає, та велів поклонитись Марії. Владко від'їхав думаючи, що справді тверда натура Ізидорова побідить все, та що колись ще

оба спільно будуть могли радіти своїм щастем. По дорозі впало ему на гадку таке, про що він перш зовсім не думав: як ему зарекомендуватись старій Петерковій? А вже-ж она мусить знати про їх любов, хоч „офіційно“ він ще йй того не сказав. Впрочім молодий Петерка, коли запрошував его до себе, мусів бути в порозуміню з матір'ю... Але все-ж треба якось се уладити... Хоч як не любив всяких формальностей, порішив уже на вступі розказати матері про свої наміри.

Ось якось діняв ся до мети — а тут вже забув і про студій і про всякі недогоди подорожі. Приняли его дуже радо. Петеркова щира людина, не тайла, що про все знає, і се вибавило Володимира з клопоту. Весело проходив ему день за днем в домі Петерків — они вговорились, що після матури Володимир іде на університет до Львова. Туди переїдуть і Петерки, в котрих він буде мешкати.

Так серед любих розговорів з Марією минав час мов блискавка і наче з нечева надійшов день повороту.

Зовсім іначе жилось Ізидорови. Він помимо недуги на другий день по від'їзді товариша пішів до канцелярії, де писав. Шеф его був нині в незвичайно добрім гуморі і дав обом своїм писарям по 5 зр. „на риби“, хоч Ізидор не справляв ніяких свят. За сі гроші купив він собі револьвер та набоїв до него. Ледви прийшов домів, стала его траєти пронаснаця, почув, що его спільно коле в боці. Положив ся і его стала роз-

бирати горячка. Страшенні гадки прошибали молодечу голову, над котрою зібралось тільки хмар і громів. Він бачив усі ті перешкоди, які ставили ему люди у всіх его змаганнях. Бачив те варварське насильство, зловлене на нїм без найменшої причини. Его прогнали з гімназії мов заповіреного, а за що? За се, що любив свій нарід, що вірно бажав ему весь свій вік служити! За се, що шукав правди, бажав науки, хотів думати як розумне ество і думками своїми ділитись з товаришами. І за се друдили молодого чоловіка в пропасть, з котрої вже нічо не в силі его видобути! Рідний батько спричинив ся до сего за те тільки, що він посмів інакше думати!... Але все пропало... Ясені слези зросили горячу подушку, що на ній лежав недужий. Він заридав гірко.

На другий день господня дізнавшись про недугу „нана Дорка“ — як его звали звичайно — веліла привести лікаря. Сей записав якісь ліки, потішав недужого надією на пільгу. Але Ізидор і не гадав купувати ліків, по перше не було з відки, по друге-ж він бачив, що не зможе опертись недужі, що сили его вже надто підорвані. Все его тіло неначе горіло, в горлі засохло, в боці страшенно кололо. Під вечер ему трохи ніби полекшало, він на силу одягнув ся, взяв револьвер і вийшов. Прямував до хати катехита. Станув під вікном, ноги під ним захитались. Він зважив ся на страшне діло, порішив вбити того, що звихнув усе его судьбу. Его очи блимали тепер якимсь незвичайним огнем, по блі-

між гірничими робітниками. Небавом має відбутися соціялістичне віче в Фриштаді. Органом сторонництва є „Równosć“, що числить 1700 предплатників.

Яко референт з Буковини виступив товариш Обірек і зазначив, що на 9 буковинських міст, всім посідає соціялістичні товариства.

Наступила коротка критика діяльності комітетів обох частин граю, після чого уділено їм вотум довіря.

Наступили справоздання обох соціялістичних послів з їх парламентарної діяльності.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 15. вересня 1897.

Краєвий президент гр. Гоєс був в поїздок на інспекційний поліційного комісаріату в австрійській Новоселиці і потім того самого дня вернув до Чернівців.

Дальші іменованія судові. У всхідній Галичині іменовані: Радниками двору і президентами судів окружних: Вікт. Рамський для Бережан, др. Мих. Стефко з Сянока для Тернополя, Фридр. Кунцек зі Львова для Коломиї. — Радниками апеляційними: президенти окружних судів Лукиліян Криницький з Тернополя і Модест Пясецький з Коломиї з титулом радників двору, і Авг. Шмідт з Золочева: — Президентами судів окружних: радники др. Адольф Саванек для Самбора, Альфр. Посоховський для Сянока, прокуратор Альфр. Гінце для Стрия і Стан. Пшидуский для Золочева; віцепрезидентами: Жигм. Жминковський для Львова, Едм. Кольб для Коломиї, Меч. Ляхавец для Тернополя і Йосиф Гельденбург для Бережан. — Радниками судовими: Емил. Волошинський з Печеніжчина і Вол. Глиньський з Олеська для Коломиї, Андр. Алексевич для Золочева, Кириян Коцовський зі Львова для Стрия, Кароль Підлясецький з Камінки струм. для Станіслава, Вол. Вариводу з Самбора для Стрия, Ореста Цімірського для Львова, Волод. Гузара для Коломиї, др. Дамяна Савчака зі Львова для округа львівської апеляцій, Юані. Лисака з Коломиї для Тернополя, Йосифа Кульчицького для Самбора, Антона Долницького для Львова. — Радниками судовими з підвищенням на дотеперішніх посадах начальники повітові: Кароль Шпайло в Меденичах, Михайло Кульчицький в Богородчанах, Спирид. Алексевич в Тлустім, Юліян Сельський в Сокалі, Іпол. Копилянський в Жабю, Григ. Харак в Кули-

кові, Ів. Лазорик в Рогатині, Лук. Кміцикевич в Лиську; вкінці судія Теодор Марків з Немирова радником і начальником повітового суду в Бучачі; радник Остап Чвартацький перенесений з Тернополя до Стрия. — Секретарям судовими: Тад. Граб для Бережан, Вас. Занько, Вікт. Дольницький і Іван Цирик для Львова, Корн. Проскурницький для Стрия, Ал. Сальвицький для Борщова, Мих. Балтарович для Золочева, Петро Максимович для Львова, Мих. Гіджук для Городенки, Волод. Гащиц для Перемишля, Атанасий Скобельський для Печеніжчина, Аристарх Паславський для Львова, Йос. Струтинський для Теробовлі, Олекса Танячків для Львова. — Судьями повітовими ад'юнкти: Николай Вербовий до Зборова, Лев Гарасимович до Нового села, Ант. Твердохліб до Ярослава, Євст. Терлецький до Судової Вишні, Волод. Несторович до Устрик. — В прокуратурі державній в окрузі львівській апеляційній іменовані: прокуратор у Львові Середницький дістав титул і характер радника апеляційного; прокуратором субститут Адольф Червинський зі Львова для Стрия, — субститутом прокуратора іменованій ад'юнкт Ізидор Мидловський для Тернополя.

Найшли ся дорогі каміні, які невідомий злодій вкрав недавно в однім готелі у Франценсбаді. Діти шукали минувшої середі в лісі коло Франценсбаду за грибами і найшли в рові торбу з дорогоцінностями; бракують лише два дукати і золота брошка. — В Липську приарештовано Рудольфа Кравзого і его жінку. Вони вже признали ся, що вкравли оногди в Карльсбаді у золотника Добровеского дорожності вартости 40.000 зр. Кравзе записав ся в карльсбадськім готелі яко Пйотровський, а закривши у Добровеского, котрого склад є в тім самім готелі, дорожності, втік до Липска, лишаючи в хаті дві липські газети. Ті-ж повели поліцію на слід зручних злодіїв.

Етнографічні розсліди. Як звісно наш буковинський етнограф проф. др. Фридрих Кайндль розвідав своїми студіями про Гуцулів як найширші круги. Як кожного року, так і сего літа поручило ему антропологічне товариство у Відні розсліди між Гуцулами і їх євєдами. Проф. Кайндль обїзджав наші гори аж до Сучаву та до золотої Бистриці; також перебував в руських гірських селах над угорським склоном Карпатів. Висліди своїх студій оголосить проф. Кайндль в дальших розвідках про Гуцулів, за що ему особливо від Русинів належить ся щира подяка.

Земства в полуднево-західній Росії. Петербурскі дивні доносять, що російське міністерство внутрішних справ, супротив наміреного введення земств в полуднево-західній Росії,

зажадало від місцевих маршалків шляхти подрібних вістий о маєтковім стані. Рівночасно вивіняють „Петерб. Ведомості“, що проект земств для губерній царства буде остаточно виготовлений той зими. Першою, що дістане земство, буде губернія архангельська, відтак київська, подільська, волинська та курляндська, естляндська і інфлянтська.

На кару смерти засудив трибунал в Яслі на основі вердикту судіїв присяжних селянина Шельца і его дочку Агнішку, за то, що в страшній спосіб убили мужа Агнішки, Йосифа Лоренца. Обжалованим о співучасть був також Іван Стеліга, любовник Агнішки, але его суд увільнив. Стало ся то дня 7. вересня; тимчасом вже на другий день зголосила ся до судії Агнішка і зізнала, що дійсно убила свого мужа Йосифа — чого рішучо в часі розправи випирала ся — але не спільно з вітнем, лише спільно з увільненим Стелігою. В наслідок того видав судія зараз приказ увязненія увільненого дня перед тим Стелігою і розпочав нове слідство.

Телеграми „Буковини“.

З дня 15-го вересня 1897 року.

Відень. Міністер судівництва іменував судового ад'юнкта Корнила Кислицю з Кімполюга секретарем в Сучаві, а ад'юнкта Максиміліяна Кобилянського з Сторожинців секретарем в Заставні. Повітовими судьями стали ад'юнкт Теофіл Айвельінг з Сучави для Сторожинця, а ад'юнкт Еміль Орбок з Радівців для Садагури.

Відень. У Відні зійшли ся проводирі парламентарної більшости, щоби зробити правительству пропозиції, котрі обдумав субкомітет для побороеня обетрукції.

Берно моравске. Посол бар. Пражак підніє на своїм посольськім справозданю, що чеські посли повинні задержати безоглядну солідарність з иньшими сторонництвами правниці. Першим обовязком Чехів є, старати ся о славянську більшість в моравскім і шлескім соймі. Язикові розпорядження суть лише початком сповнення чеських жадань, а при єдності і витривалости здобуде

дім, неначе викованім з мармуру, лиця перебігало від часу до часу легке полумя. Ему ще не одна така як я жертва понадесть — подумав він — лучше най йде оден старий чим десятки молодих! Під застрілю его у власній хаті... а відтак себе. Дрожачи на всім тілі став підтунати під двері, глянув у друге вікно, що не зовсім замерзле, туди було видко середину комнаты. Катехит сидів на софі, проти него жінка з дитиною на руках. На вид дитини охолонув Ізидор. Мав же-ж він совість убіством батька заподїяти кривду невинній дитині?... Ні! сего він не зробить! Хвилину ще постояв під вікном і повільною ходою пішов на місто. По дорозі зайшов до одного з найлучших своїх товаришів, Михайла, та в него забавив до пізна в ночи.

Була вже північ, коли Ізидор вертав домів. На дворі був мороз, сніг скрипів під ногами — ніч була прегарна. Він ледви йшов, горячка знов змагала ся, в очах меркло... одначе зібрав послідні сили і повали перекладав ногу за ногою. Всюди було тихо, чутно лиш кроки Ізидорові, що відбивались від камяниць. Се надавало окруженю якоїсь дивної поваги, але молодий гімназист на се не зважав. Его слабе тіло ледви держало в собі душу. Він подобав на борця, що перебув побідно найстрашнійшу борбу а все-ж таки мусів здати ся. Тверда его душа перебула тільки противностей а тепер він мусить зложити оруже перед недугою, що страшна тільки старечому організмови. Він бачив єю страшну конечність, а не бачив в собі сили їй опертись.

Він бажав би жити, віддати всі свої сили на услуги народови, котрий так горячо любив... але дарма: ad impossibilia nemo tenetur. В сій недужі бачив він якусь варварську силу, проти котрої нічо не в силі устоятись. Все скінчено! З его грудий добув ся придавлений зойк розпукки, хоч сліз у него се вже не викликало. Він глянув на небо, переходив в тямці горетку перрежитих літ, пригадував собі їх, неначе старець, що на смертній постели обчисляє свою совість.

Доплентав ся якось до хати. Відчинив двері, засвітив, але вже не міг роздягнутись, безсильно упав на ліжку. Так лежав до рана, світло коло него горіло. Над раном прийшов трохи до себе, підвів ся на ліжку, став чогось шукати, на силу витягнув револьвер, що передше уже був наряджений. Храпливим голосом прошипів він мов би на оправдане свого вчинку: „хиріти ще кілька день на те хиба тільки, щоб перед смертю почути глумливі слова від тих, що мені відобрали спримогу жити... Впрочім хочби й була надія подужати, то здоровля давного не відзискаю, а стати калікою і глядїти за чужою ласкою, не спроможний устояти на власних силах... сего було би вже за багата, се була би за велика мука...“ Думки урвались, бо в грудях страшенно его занекло, кашельнув і викинув з уст клуб спеченої крови. Ізидор нервоно підніє револьвер, кинув ще послідний погляд по комнаті, неначе-б працав ся з німими євїдками своїх мрій.

Роздав ся вистріл. До кімнати вбігла по

хвили налякана служниця і тут представивсь їй страшний вид: на облитій кровію подущі лежав пан Дорго в передсмертних судорогах.

Прикликаний лікар застав уже трупа. Зряджено секціоноване самоубийці, неначе-б люди хотїли ще після смерти добути се налке серце, котрого за життя виняти не вєплї... Лікарі сконстатували, що покійний зважив ся на відчайне діло в горячій, отже призволено его похоронити по християнськи.

Між тим Володимир розпроцавнись з Петерками вертав домів. Осаяний щастем, потонав у мріях; ему все представлялось в як найгарнійших красках. Він надїав ся побачити свого приятеля здоровим та подїлитись з ним своїм щастем, своїми надїями. Думав, що стріне его на двірці, бо Ізидор знав час приїзду товариша. А коли его тут не побачив, догадував ся, що з Доргом склало ся щось недобре, певно нездужає. Мерщій побіг здовж улиці, добираючись до хати. Тут застав чорну домовину, в котрій спочивало порізане тіло его приятеля... Він остовнів на такий страшний вид — господиня розказувала ему про кінчину Ізидора, але він не міг ні слова промовити, стояв мов вритий. Не годен був зібрати гадок своїх, не знав чи се в сні ему таке бачить ся чи на яві.

Перемишль, в жовтні 1895 р.

чеський наряд також узане чеського державного права.

Царгород. В понеділок відбула ся нарада амбасадорів. Результат ще незнаний. Кажуть, що весорі прийде до остаточного закінчення миру, — розуміє ся, коли знов не вийдуть на верх якесь непорозуміння.

ПОКЛАДКИ

від правдивих курій Брама по 15 кр., від голяндських чорних з великим білим чубом по 25 кр., від курій Poudans по 25 кр., правдивих стирийських по 10 кр., срібних падуанських по 30 кр., Langshaus по 30 кр., від індигів по 30 кр., срібних Wyandottes по 30 кр., італійських по 30, карликів по 30, Кохінхінських по 25, семигородських голошійок по 20, Dorkings по 25, Йокатама 50 кр., Емдєвських гусей великанів по 1 зр. за покладок, пекінських качок по 20 кр., від великих стирийських качок по 20 кр.

Розсилаю покладки лише від расових птиць, нагороджуваних дуже часто, і даю за чистіть і правдивість раси всяку гарантію.

MAX PAULY,

Köflach (Steiermark).

П. М.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публику, що я з днем 24. липня с. р. отворила у Вишніци

ТОРГОВЛЮ МІШАНИХ ТОВАРІВ

разом з

комнатою до снідань.

Поручаю Вив. місцевій і доокрестній публиці каву, чай, цукор, вино, Портер, пиво, СВІЧКИ ЦЕРКОВНІ і СТОЛОВІ, папір, прибори шкільні, Фарбу і щітки.

Висилка на село виконує ся відвратною поштою.

Услуга скоро, ціни низькі!

З глибоким поважанем

АННА МОСКВА.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отсі свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

Образки з природи.

Ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини“.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ
ВІД ДНЯ 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

ВІДХОДЯТЬ З Чернівців					ПРИХОДЯТЬ ДО Чернівців							
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців	1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселів	645	430	—	—	—	з Новоселів, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глібоки					до Глібоки							
до Карапчава, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчава	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет-Межиброди від 1-го марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.												
з Гадікфальви					до Гадікфальви							
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни					до Гатни							
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан					до Іцкан							
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами					до Вами							
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на станицях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.												
з Карапчава					до Карапчава							
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кождої днини.												

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский іде о 46 минут пізнійше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркненням минут.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“ а виконана в літографічній закладі Авдрія Андрейчина у Львові

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передилатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвіт“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празі,

загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з остерожністю лише флашки зі знакам охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Пам'ятайте на Народний Дім в Чернівцях!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень у Львові в домі „Просьвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинок, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливого вогню за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав п'ятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінчень рахункових з днем 31го- грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 40 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечати ся через „Дністер“, після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає полїси і квїти в рускїм язїці.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

